

LELKIPÁSZTOR

1940

LELKIPÁSZTOR

FELELŐS SZERKESZTŐ: D. KAPI BÉLA

FŐMUNKATÁRSÁK:

KARDOS GYULA
DUSZIK LAJOS

KEMÉNY LAJOS
VÉRTESI ZOLTÁN

1939. DECEMBER HÓ.
XVI. évfolyam. 1. szám.

TARTALOM:

Vasárnapi és ünnepi beszédvázlatok, délelőttre és délutánra: Scholz László: Örömmel, vígassággal! — Fölséges jóhír. — Kardos Gyula: Az Úr eljön népe megváltására. — Legyünk készen az Úr eljövételére. — Irányi Kamill: A „megrepedt nád” megmentése. — Egy a közbenjáró. — Duszik Lajos: Az utolsó ádventi vasárnap öröme. — Az élet igéje. Szabó József: Igazi karácsonyt! — Régen és most! (Karácsonyi.) — Kemény Lajos: Kitől származott? — A legnagyobb csoda. (Karácsonyi.) — Budaker Oszkár: „Áldjad én lelkem az Urat!” — Isten igéjének biztató szava. (Óév esti.) — Egyed Aladár: Az Úr a te őriződ. — Utjelző táblák. (Üjévi.)

Megjelenik minden hónap elején.

Előfizetési ára negyedévre 3 pengő, egész évre 12 pengő.

SZERKESZTŐSÉG: Győr, Ráth Mátyás-tér 1.

FELELŐS KIADÓ: LÁSZLÓ MIKLÓS GYŐR.

KAPI BÉLA:

BÉKESÉG.

ELMÉLKEDÉSEK ÉS IMÁDSÁGOK

III. kiadás.

FRANKLIN TÁRSULAT KIADÁSA.

Megrendelhető a kiadónál, minden könyvkereskedésben, lelkészi és tanítói hivatalban. — Ára a kötés szerint 5 pengőtől feljebb

Az Olvasóknak áldás és békesség!

Amidőn egy egyházi munkaévet ismét lezártunk, hálát adunk Istennek kegyelmes segítségéért és köszönetet mondunk hű munkatársainknak önzetlen támogatásukért.

Az új egyházi esztendőben a száz egyházi perikoparendszert dolgozzuk fel és pedig a délelőtti isteni tiszteletekre az ótestamentomi, a délutániakra pedig az epistolai textusokat. Sajnos, az 50%-os terjedelmkorlátozás miatt csak vázlatos beszédek közölhetünk s a Csendes Órát és Tanulmányokat kénytelenek vagyunk elhagyni!

Munkánkat imádkozó lélekkel ajánljuk továbbra is Isten kegyelmébe és szeretettel kérjük a lelkésztestvérek és olvasótáborunk támogatását.

Mivel pedig nagy számmal vannak hátralékos előfizetőink és ezek a tartozások lapunk fennállását is veszélyeztetik, nagyon nyomatékosan felkérjük előfizetőinket, hogy a címükre külön megküldött postai befizetési lap felhasználásával hátralékaikat sürgősen rendezék és ne kényszerítsenek bennünket erélyesebb eszközök igénybe vételére.

Ugyancsak kérjük az előfizetések szíves megújítását.

LELKIPÁSZTOR

kiadóhivatala.

Vasárnapi és ünnepi beszéd-vázlatok.

Örömmel, vigassággal!

Advent I. vasárnapjára. Délelőtt.

Zsolt. 100.

1. Először értsük meg magát a zsoltárt. Ünnepi alkalomra készült. Akkor énekelték el, amikor a szent helyre fölzarándokolt sereg ott állott a nagypitvar kapui előtt, hogy bevonuljon áldozat-bemutatásra. Talán váltakozva adta elő a nép (1—3. v.) és a papok kórusa (4—5. v.). Később állandó liturgikus darabbá lett: hálaáldozatok felajánlásánál zengették el. Ekkor kerül elébe mostani címe: hálaadó zsoltár. (A keresztyénség elszellemiesített magyarázattal vette át; Nagy Basilius írásaiból tudjuk, hogy a 4. században reggeli hálaadó imádságként használták.)

A zsidó *hálaáldozat* vagy más néven *békesség-áldozat* az Istenben való örömmel, a Vele való asztali közösség örömeinek kifejezője. Nem csinált, de valódi vídámság ez. Képzeld csak el a palesztinai parasztember életét szürke hétköznapjaiban. Milyen szívrepesve várhatta időnkint a zarándokünnepet! Kirándulás, találkozás, hírgyűjtés és hírverés, a hálaáldozatként bemutatott s jól elkészített borjúnak közösségben való elfogyasztása, — mindez igazi derűt festett arcára. S hozzá kell venni komolyan a boldog hitet is: Istennel békességben vagyunk, hálánkat kegyesen fogadta. Nem csoda hát, hogy az egész zsoltáron az ujjongás hangja fut végig.

2. Hogyan kerül mostmár ez a zsoltár egy perikópa-rendszerben *Advent* első vasárnapjára? Nyilvánvalóan elsősorban *formai* szempontok vezették azokat, akik éppen ezt a zsoltárt választották ki az Ótestamentumból sornytól a Krisztus-esztendőhöz. (Mert hiszen az egyházi esztendő Krisztus-esztendő!) „Menjetek be az ő kapuin hálaadással“ (4. v.) „Menjetek eléje vigassággal“ (2. v.). Ezek a szavak olyanok, hogy keresztyén füllel hallgatva a ránk köszöntő ádventi időszakra gondolunk: Krisztus Urunk bevonulására s a mi várakozással teljes elébe sietésünkre. Fontosabb azonban, hogy igehirdetésünkben a zsoltár *tartalmi* szempontjait értékesítsük; azokat a motívumokat dolgozzuk fel, amelyek — erőltetés nélkül — Krisztusra mutatnak, illetve amelyekre tekintve a megérkezett Krisztus ismeretében így szólhatunk: most értjük ezt igazán!

3. Alaptémánk nem lehet más e szerint, mint az *Istenben való örvendezés és ujjongó hálaadás*. Ádventtel összekapcsolva: az ádventi öröm, vagyis örvendezés a *Krisztusban megjelent Isten színe előtt s az ő közösségében*. Ügyeljünk azonban arra, hogy meg ne elégedjünk holmi jólismert ádventi „hangulattal“, mely olyan édes és mosolyos az egyházi év komorszavú utolsó vasárnapjai után. Ne feledjük, hogy valamikor a keresztyénség-

ben advent bőjti idő volt s ma is lila takaró borítja ilyenkor ol-tárainkat! Dehát vagy bőjt, vagy öröm?! — kérdezheted. Né válaszsd az örömhír nélküli bánatoskodást! — felelem. A hozzánk érkező, Isten kegyelmét híresztelő örömhír bűnbánatra indíthat bennünket; de a bűnbánat önmagában sosem biztosítja az Úr megérkezését! Az újszövetségi szentírás ujjongó, lelkendező, jó-hírt mondó üzenetét nem szabad búsra fordítanunk. Már a zsol-tárköltő így tudott vígadni! Pedig neki advent mégcsak jövőendő volt. Mi meg már visszatekinthetünk az idők teljességére! — S egyáltalában nemcsak beköszöntőül, de egész esztendei igehir-detésünkben az *evangéliumnak* kellene vinnie a vezérszólamot; adventben is, bőjtben is, hálaadáskor is, bűnbánat tartáskor is, halottak napján is.

Bethel híres megalapítója, *Bodelschwingh* Frigyes sekres-tyéjének falára Clairvauxi Bernátnak ezt a szép énekversét írta, állandó figyelmeztetőjéül: *Fac, ut possim demonstrare, quam sit dulce, te amare, tecum pati, tecum flere, tecum semper congau-dere.* Ezt kell tehát demonstrálnunk a világ előtt, hogy édes, vidám, örvendetes dolog a mi Urunkat szeretni, Vele tünni, Neki könyörögni, Vele örülni mindenkor. Csendüljön fel bátran aj-kunkon az *öröm* zsol-tára!

Krisztus Urunk is Istennek Őbenne megjelentett s megjelent uraságát, királyságát, lakomához, vendégséghez, lakodalomhoz hasonlítja, sosem halottasházhoz! S azt kívánja, hogy az ő öröme bennünk meg is maradjon, sőt beteljék (Ján. 15, 11.). Mi jogon változtatnánk ezen? Örülj nagyon Sionnak leánya... (Zak. 9, 9., Máté 21.)

4. Vizsgáljuk meg ezt az alaphangot a *textus részleteiben*.

Ennek az örömnak a *fundamenta* Isten jósága, kegyelme és hűsége (5. v.) Az Istenben való öröm tehát tulajdonképpen Istentől és Istenből való öröm! Nem kell mesterségesen előidéz-nem. Készen van. Valóság. Izráel népe megtapasztalta ezt nem-zedékről nemzedékre. S mi, Krisztus népe, hallgathatnánk e tapasz-talatról? Ha valahol megnyílt ennek az igének az értelme: Jó az Úr és örökkévaló az ő kegyelme, — hát nem a Krisztus adventjében nyílt-e meg? S ha valahol bebizonyosodott Isten hűsége, vagyis szótartása, ígéreteihez való állhatatossága, hát nem a Krisztusban bizonyosodott-e be? Ez a mi örömünk alapja. Ha nem ez, akkor „alaptalan“.

Ennek az örömnak a *tartalma* Istennek ismerete. „Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten...“ (3. v.) Persze nem teoretikus ismer-et ez. Röviden így foglalhatnók egybe az itt mondottat: mi az Ővéi vagyunk! Ő teremtett bennünket s Ő visel gondot rólunk. Joga van hozzánk s reánk. Mármost ezt boldogan elismerni, gondjainkat e tudattal lerázni magunkról, a Jó Pásztor nyájában vígadózni, — ez lenne igazi advent!

Ennek az örömnak a *helye* az istentisztelet. (4. és 2. v.) Az áldozati állat megevése már nem szerez nekünk örömet, termé-zetes. De az sem biblikus, ha az örömünket annyira elszellemie-

sídjuk, annyira légürestérbe vetjük, olyannyira „megtisztítjuk“, hogy abban semmi testi jóérzés, boldogság-érzet, védettség és békesség érzése a világerő helyet nem kaphat! Ez természetellenes aszkézis, vértelen, csak gondolt öröm. Sajnos, ilyen örömtelen sokszor a mi istentiszteletünk is. Kényszer, megtört valami. Pedig ott lakozik szent házában az Úr! Eljő az ő igéjében, szentségeiben a Krisztus! Micsoda vakság, nem látni meg Őt. Micsoda érzéketlenség, szomorú szemmel s szívvel üldögelni a névek seregében. Luther is azt tanítja a Kiskátéban, hogy nem a puszta hallgatás és tanulás teszi, hanem az igének öröme való hallgatása és tanulása. (A 3. par. magy.) Az egyszeri történeti ádvent mindig újra itt ismétlődik, itt ismétlődhetik meg számomra: Istennek hajlékában.

(„Szolgáljatok az Urnak örvendezéssel“ — 2. v. Ez is a kultuszra vonatkozik a zsoltárban. Esetleg általánosíthatjuk s beszélhetünk arról, hogy nem a fogcsikorgatva végzett munkán van az áldás, hanem a vidámsággal végzetten. Ez különben éppen a lutheri etika alapvonása: hálából és örömmel!)

5. És kicsoda vehet részt ebben a nagy örömben? *Mindenki!* „Vigan énekelj az Urnak, te egész föld!“ (1. v.) Gondoljuk meg, kiket nevezett Jézus — boldogoknak (Mt. 5.)! Nincsen senki kizárva az evangélium nagy örömeiből. „Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.“ (Tit. 2, 11.)

Írjuk föl tehát egyházi újesztendőnk homlokára az Istenben szent jelszót: Örömmel, vigassággal!

Scholz László

budapesti gimn. vallásánár.

Fölséges jóhír.

Advent I. vasárnapjára. Délután.

I. Tim. 1, 15.

1. „Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó.“ Pál apostol ritkán szokta ilyen megfontolt, kiformált, díszes szózáttal bevezetni megállapításait. Ünnepegyességével szinte megszakítja írása gördülékenységét. Nagy oka van rá: föl akarja hívni a figyelmet a következő bejelentésre! *Kálvin* azt mondja e vershez: ez a bevezetés mint egy trombitaszó előre felkészít bennünket Krisztus kegyelme hirdetésére, hogy annál erősebben higgyünk abban. — Készüljünk el tehát *valami nagyra*. Jóllehet semmi csudahírt nem remélve tértünk be Isten hajlékába. Elkészültünk talán arra, hogy megintetünk; de ezt megszoktuk, nincsen benne semmi különös, hihetetlen, hiszen megérdemeljük. Most azonban egészen más percet szán nekünk az Úr. Csudanagy titkot akar kihirdettetni apostoli heroldja által. Olyan nagyot, melynek hallattán természetesebb, önkéntelenebb a kételkedés, mint a fejbólintás. Ezért kell előre vennünk erősítésül: *hitelre méltó, igaz beszéd következik!*

2. „Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket.“ Ez a nagy üzenet! Fölséges jóhír! Vagy nem érzed meg benne? Mennyivel több és mennyire más ez, mint a megszokott: léngy jó, tartsd meg a parancsolatokat... Micsoda összefoglalás! Egyetlen mondatban — minden. Elmondta veled az egész bibliát. Érdemes szószerint megtanulnunk.

Tehát nem elveszíteni, hanem *megtartani* a bűnösöket! Krisztus a szent Istennek szent Fia. Nem vehetnők zokon, ha ő a bűn és a bűnösök kiirtásával akarna új világot teremteni. De nem. Ő keresi és megtartja a bűnösöket. Utána megy a századik juhnak, szóba áll népe hitvényaival, belép a becstelen Zakeus házába és kimondja az *evangéliumot*: Azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett. (Lukács 19, 10.) E világnak maguktól támadt „megváltói“ fegyvert gyártanak, erőszöket gyűjtenek maguk köré, s vélt igazságuk tudatában letíporolni indulnak ellenségeiket, az „igazság“ ellenfeleit. Az Istentől küldött Megváltó más; Krisztus Jézus ellenkezöleg cselekszik: gyűjti és menti a bűnösöket!

Ez a szentírásbeli kinyilatkoztatás *első és mindenekfelett való* üzenete: fölséges jóhír Isten szeretetéről és kegyelméről. Elébe nem jöhet semmi, se törvény, se intés, bármennyire jogos is. Ha csak egyet akarok mondani, a legfontosabbat, ami nélkül a keresztyénségben semmit ki nem mondhatok, de amiben minden egyéb benne foglaltatik, csak ezt mondhatom: szeret minket, gonoszokat, az Úr; Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket.

3. Nemcsak szent Urunk mondja ki ezt Zakeusnál. A bűnös Pál írja Timótheusnak! Milyen vigasztaló ez ránk nézve. Saulus a bűnösök élén járt, — s nemcsak hogy megbocsáttatott neki, de apostollá tétetett! Hát vajjon nem változtathat meg Ő akkor engem is?!

Egy korban sem maradt még megbizonyítatlanul az evangélium jóhíre. Újra meg újra *igazolják* megújult életek: Krisztus valóban szereti, gyűjti a bűnösöket. Senki nincsen kizárva az üdvösségből! Te sem. Hallgasd meg hát a fölséges jóhírt: Krisztus Jézus azért jött... Ez bizonyly igaz.

Scholz László

budapesti gimn. vallástanár.

Az Úr eljön népe megváltására.

Ádvent II. vasárnapjára. Délélött.

Ezsaiás 40, 3—5.

Ezsaiás, az Ótestámentom evangélistája szabadulást és vigasztalást hirdet agyonsanyargatott népének. Ez az „örömteljes üzenet“ abban csúcsosodik ki, hogy az Isten megelégette már sok nagy bűnét, vége szakad nyomrúságának, bűne megbocsáttatott, hiszen kétszeresen sújtotta az Úr keze minden bűneiért.

Azért könyörülő szíve, mely mindég meleg részvétet érzett nagy próbákat átélte népe iránt, felemeli szavát: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok az én népemet, szóljatok Jeruzsálem szívéhez“ — mert, a mit nem tudtak elérni a földi királyok — megcselekszi ama égi Király, és megszabadítja erős kezével megalázott, letiport népét. Megrajzolta népe előtt a Szabadító képét, felbresztette a nyugtalan és békétlen szívekben az igaz szabadulás után való vágyakozást s a sóvárgó lelkekben igaz ádventi hangulatot ébresztett. Lelkének mély hitével meg volt győződve, hogy a Messiásnak el kell jönni. Egyik oldalon látta az idők folyamán Izráel engedetlenségét az Úr iránt, más oldalról látta az irgalmas Istennek könyörületét s tekintetét a jövőbe irányítva, hirdette: „Az Úr eljön népe megváltására“. Azért elő kell készíteni az Úr útját, meg kell egyengetni az ő ösvényeit, mert az égből fog megérkezni nagy hatalommal és dicsőséggel az igazi Szabadító.

Ádventi hangulat, meleg ádventi érzések, vágyakozás és várakozás tölti el a mi lelkünket is. Testi-lelki leigázottságunkban várjuk a mi szabadításunkat és megvigasztalódásunkat. Előttünk áll az Ujtestámentom ádventjének kapujában egy másik próféta, aki Judea pusztájában ugyanezeket a próféciákat mondja el, mint Ezsaiás: „Kiáltó szó a pusztában, készítsétek el az Úrnak útját, egyengessétek az ő ösvényeit“. Testvéreim a próféciák nekünk is szólnak, az Ó- és Ujtestámentom ádventi igéi a mi ádventünknek is „kiáltó szavai“. Mi is pusztában járunk, bűneink miatt felettünk suhog az Isten ostora. Bizonytalan, békétlen időket élünk. Egyéni, családi, nemzeti életünk a mostani ádvent beköszöntésével végtelen szomorú. Kevés az örömünk, még kevesebb a vigasztalásunk. Vérzivataros háborúk tüze lobban itt is, ott is. Ezerféle gyilkos eszközzel pusztúlnak emberi életek, sírnak — feldúlt otthonuk romjain — az özvegyen maradt hitvesek és támasznélküli árvák. Kicsiny nemzetek rettegve gondolnak „szabadságuk“, boldogságuk elvesztésére, zsarnokok erőszakára és eltiprására. Lelkünk úgy vágyakozik az igaz Szabadító és igaz szabadulás után, mint a virág kelyhe az áldott égi harmat és símogató napsugár után. Ezért biztat, ezért vigasztaló nekünk a próféta intő szava:

„Az Úr eljön népe megváltására“

1. készítsétek el a pusztában az Úr útját,
2. egyengessétek a kietlenben ösvényeit,
3. lássátok meg az Úr megjelent dicsőségét.

1. Készítsétek el az Úr útját a pusztában. Pusztában járunk. Fogékony a szívünk, hogy meghallja a pusztában kiáltó szót. Amerre járunk, amerre lépünk, mindenütt elhervadtak a szeretet virágai. Örömtelen és reménytelen az életünk. Nagyon sokakban megfogyatkozott a hit, elhidegült a szeretet: A szívek oltárán a hidegség, a szeretetlenség, az önzés tüze lobban, egymást meg nem értő családok, viszálykodó testvérek, egymáson

tipródó emberek járják a puszták kietlen útait. A népek és nemzetek gyűlölettől szikrázó szemekkel állanak véres leszámolásban, néznek egymással farkasszemet. És így jön hozzánk az Úr, így köszönt reánk az ádvent. Nem azért jön, hogy eltöröljön a földnek színéről, hogy büntessen, hanem, hogy irgalmas szeretetével megváltson. Ki ne készítené el e pusztában az Úrnak útját? Ki ne nyitná meg az érkező ádventi Király előtt a szívét, ki — mint egykor Ezsaiás próféta, mindenkor vígasztalással, biztató ígéretekkel érkezik. Hogyan készítsük el az Ő útját? Tekintsük szívünket virágos kertnek, melyben a tövisek, dudvák elnyomták a nemes virágokat. Oda kell állanunk és egyenként sorba kell kitépnünk a szeretetlenség, az önzés, a hűtlenség, a békétlenség, a visszavonás, csüggedés, kételkedés, kétség és a többi szenvedélyek és gyarló emberi indulatok gazos kinövéseit s ezek helyébe el kell ültetnünk a szeretet, béke, megértés, hűség drága magvait. Ezzel készítettük el az utat, mely kivezet a kietlen pusztaságból, s közelebb hoz bennünket az ádvent érkező Királyához.

2. Egyengessétek a kietlenben az ösvényeit. Nemcsak a mi útunkat hozzát, hanem az Ő útját felénk és hozzánk is egyengetni kell. „Minden völgy felemelkedjék, minden hegy és halom alászálljon, és legyen az egyenetlen egyenessé és a bércek rónává.“ A bűnnek mélységeit kell kitölteni, amelyek eltávolítottak az Istentől s mélységekbe döntöttek, tátongó örvényekbe taszítottak. A hallatlan, rút emberi önzésnek, önimádásnak magasságait, magas hegyeit és kiemelkedő halmait kell alászállítani, lefaragni. Mindent a mi egyenetlen egyenessé, a bérceket rónává simítani. Nincs semmi nagyítás abban, ha bűneinket mély szakadékokhoz, önzésünket bércek magasságához hasonlítjuk. Amint a tenger fövényéből épülnek a magasba nyúló gúla, úgy a bűnök fövényéből nő a bűnök szikla-bérce. De ugyanígy szállhatunk le a mélységekbe is. Ezek a mélységek és sziklaormok elválasztanak bennünket az érkező ádventi Királytól. El is zárják Őt szemeink elől, úgy, hogy nem láthatjuk miatta, de hozzá sem mehetünk. Ő csak egyeses síma úton közeledhet felénk, mi is csak ilyen úton haladhatunk és járhatunk feléje és hozzá. Kisebb mélyedéseket, árkokat, barázdákat, gödröket könnyen ki lehet egyengetni, de hogyan egyengetjük ki a mély völgyeket, melyek a bűnök, az emberi önzés magaslatáról feneketlen mélységeket mutatnak? Hogyan hordanád el a Himaláját és hogyan mernéd ki a tenger mélységeit? Azon az úton, amelyen a balga legény haladt, nem érünk célt, aki ki akarta kalapja karimájával merni a nagy tó vizét, el akarta könnyeivel oltani az égő erdő tüzeit, s zsebkendőjébe akarta elhordani a nagy hegyet. Egyetlen egy eszközünk van, mellyel ezeket a nagy mélységeket és magasságokat kiegyenlíthetjük: az ádventnek legszebb virága: a töredelmes bűnbánat és Isten irgalmas szeretete. Mikor az Úr népe megváltására jön, mélységes bűnbánatunkra, mindent megmozgató hitünkre a hegyek megrendülnek, a halmok megindul-

nak s az Isten irlgalma eltöröl minden könnyhullatást, s egyen-
 nössé lesz az út, melyen hozzánk jön a dicsőség Királya, a mi
 Urunk, a mi igazi Szabadítónk.

3. Mi lássuk meg az Ő dicsőségét, amely megjelent, melyet
 minden test megláthat, mert ezt az Úr szája ígérte meg. A pró-
 féta szeme évszázadok méhébe lát bele. Meglátta az eljövendő
 Messiás dicsőségét, amely a bethlehemi mezőkön, csodálatos égi
 fényvel ragyogta be a megszületett kisdedet. Látta a megtestesült
 Igét, úgy, amint János evangélista írja: „És az Ige testté lett és
 lakozék miközöttünk és láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya
 egyszülöttének dicsőségét, ki teljes vala kegyelemmel és igaz-
 sággal.“ Látta azt a dicsőségét, amikor a Jordán mellett meg-
 nyílt az ég s a kereszttvízzel együtt egy égi szózat hullott reá:
 „Ez az én szerelmes fiam akiben gyönyörködöm.“ Látta a hus-
 véti sírnál a dicsőség fényében tündöklő győzelmes Királyt, látta
 a mennybeszálló Jézust és látta az Ő utolsó ádventjére való el-
 jövetelét: amikor az égnek felhőin ismét eljön „hatalommal és
 dicsőséggel „ítélni“ a népek és nemzetek fölött“. Ezt a dicső-
 séget minden test megláthatja, mert az Úr szava szólott róla
 a próféták által. Az Ő beszéde igazság. Ádvent küszöbén, a vá-
 rakozás és vágyakozás perceiben, a mi szomorú jelenünkben
 egyetlen reménységünk, egyetlen bizodalmunk, hogy amikor az
 Úr ismét eljön népe megváltására, hozzánk is eljön, a mi Vigasz-
 talásunk, a mi igazi Szabadítónk. Ámen.

Kardos Gyula

balassagyarmati lelkész, főesperes.

Legyünk készen az Úr eljövetelére.

Ádvent II. vasárnapjára. Délután.

I. Thess. 5, 1—11.

Ádvent I. vasárnapján — a jeruzsálemi bevonulás alapján —
 Jézusnak alázatos, szerény keretek közötti eljövetelét ünne-
 peljük, ádvent II. vasárnapján az Ő utolsó eljöveteléről emléke-
 zünk — amikor „hatalommal és dicsőséggel az égnek felhőin“
 az angyalok seregével fog megérkezni. A két eljövetel között,
 nagy ellentét mutatkozik. Ezt élénken domborítja ki a mai va-
 sárnap evangéliumi és epistolai szent Igéje. Szépen tükröződik
 vissza a thessalonikaiakhoz írott levél mai szakaszában is. A thes-
 salonikai gyülekezet híveinek a lelkében ott élt az ugynevezett
 paruzia-hite, ami nem más, mint az Úr újból való eljövetelének
 édes reménysége. Pál apostol is ezt melengette szívében, azért,
 amikor a thessalonikaiak közül többen kérdést intéztek hozzá,
 milyen lesz és mikor fog bekövetkezni az Úrnak újból való eljö-
 vetele, mi történik azokkal, akik elhunytak, mi lesz az élőkkel?
 — az apostol megírja nekik és megvigasztalja őket, hogy amint
 Krisztus feltámadott a halálból, akképpen az Isten előhozza azo-

kat, akik a Jézusban elaludtak. (I. Thess. 4, 13—18.) De a thessalonikai hívek között sokan voltak, akik nemcsak az iránt érdeklődtek, hogyan fog újból eljönni az Úr, hanem az is bántotta őket, mikor fog ez az eljövétel bekövetkezni? Ez a bizonytalanság kettős hatással volt. Azok, akik könnyelmű, bűnös életet éltek, még jobban elmerültek a tobzódásba, mert azt gondolták, hogy úgy is rövid idő alatt mindennek vége lesz, a hívő lelkek szent várakozással gondoltak arra az időre, mikor az Úr ismét megjelenik. S az apostol a Krisztusnak eljövételéről és arról, hogyan kell arra mindenkor készen lennünk, ad hasznos tanítást a thessalonikaiaknak és nekünk. Ennek az eljövételnek első sajátása az, hogy teljesen bizonytalan időben, váratlanul fog eljönni az Úr. Amikor leginkább azt gondoljuk, hogy békességben és biztonságban vagyunk, mint a tolvaj éjjel, úgy jön reájuk a veszedelem, mint a szülési fájdalom az asszonyra, mikor ideje betelt. Az apostol azért ír arról az időről és óráról, hogy azokat, akik arra nem gondolnak, felrázza gondtalanságukból és könnyelműségükből. Hát gondolják meg a thessalonikaiak, akik mély álomba merülve biztonságban képzelik magukat, a leggondtalanabbul szunnyadnak, az a nap, mint tolvaj, akkor üt rajtuk s hozza a veszedelmet. És meg nem menekednek. De a thessalonikai hívők seregére ez a nap nem jelent veszedelmet. Ők nem a sötétségnek, hanem a világosságának a fiai, nincsenek a bűnök álmába merülve, hanem éberén és józanon virrasztanak. Mint Krisztus gyermekei világosságban élnek és tudják, hogy reájuk örök élet, örök üdvösség vár. Ők a nappal éberségében és józanságában járnak és az éjszaka sok bűne nem ejti foglyul. Mivel az ő életük is harc, az apostol megadja fegyverzetüket is. Inti, hogy öltözzenek a hitnek és a szeretetnek mellvasába és sisak gyanánt az üdvösségnek reménységébe. A harcok vérttel fedi mellét, a keresztyén ember életereje a szívében lüktet, első sorban a szívét fedezze hát a hitnek, a feltétlen bizalomnak és szeretetnek vértjével, hogy a test és az érzéki kívánságok meg ne sebezék azt. A keresztyént hite és szeretete erőssé teszi, mert tudja, hogy Krisztus meghalt értünk, hogy akár éber, akár aluva együtt éljünk ő vele. Az Isten nem haragra teremtett bennünket, hanem az Úr Jézus Krisztus által üdvösséget szerzett nekünk, azért ölthetjük fel bátran sisakként az üdvösségnek reménységét. Azért vigasztaljuk egymást és építsük egyikünk a másikat, mert az Úr újbóli eljövele — bármikor történjék is az meg — a hívő lélek számára nem rettegést, nem félelmet, de békességet és üdvösséget hoz. Azért az apostol tanítása Krisztus eljövételének idejéről arra int: hogyan kell arra mindég készen lennünk.

Kardos Gyula

balassagyarmati lelkész, főesperes.

A „megrepedt nád“ megmentése.

Ádvent III. vasárnapjára. Délélőtt.

Ésaiás 42, 1—4.

Ésaiás próféta: a nagy ádvent-látó belenéz a jövődő éjszakaijába. Mert ha bűnös, de mégis forrón szeretett népének a jövődőjére gondol, — sötét éjszaka borong fátyolos szeme előtt. Népének nemzeti öntudata, ellenálló képessége, amit már előzőleg őrlő szú módjára megemésztett a Jehovától való elpártolás és az ebből származó bűnök tömege — a babiloni fogságban már végleg veszendőben volt. Nincs már többé semmi remény arra, hogy emberi erővel el lehessen háritani nemzetéről a pusztulás végzetét.

De Ésaiás a sötétségen túl meglátja az Isten igazi arcát: az irgalom, a szeretet, a megbocsátás fénysugaraival megvilágított Mennyei Atyát. Ennek az Istennek a szíve atyai érzelmektől dobog s még a bűnös Izraellel is céljai vannak. Izrael még el nem pusztulhat, mert még nem teljesedtek be az Ábrahámnak és a többi ősatyának adott ígéretek.

De Isten igazságos s igazságossága megköveteli, hogy a jó jutalmat kapjon, a bűnös pedig bűnhődjön. Hogy tehát igazságosságán csorba ne essék, magának is áldozatot kell hoznia és a bűnös néppel szemben kegyelmet kell gyakorolnia. Az áldozat a legnagyobb, amit csak elgondolni lehet: a bűnös nép megmentésére elküldi egyszülött Fiát, akibe a saját lelkét adja, akit gyámolít, akit atyai szíve szeret.

Ésaiás lelke e látomásra felujjong: Népe nem vészett el, mert az Úr lelkének a gyámolítottja, szívének kedveltje 1. nem törí el a megrepedt nádat, 2. nem oltja ki a pislogó gyertyabelet és 3. a törvényt igazán jelenti meg.

1. A nádvesszőnek csak addig van értéke, míg életképes, hibátlan, ép és sértetlen. Mihelyt megrepedt, elsárgul, elszárad és nem való többé másra, mint hogy letörjék és a tűzbe vessék. Az ember is csak addig tud eleget tenni a legfőbb krisztusi parancs rendelkezéseinek: „Legyetek tökéletesek, mint a ti Mennyei Atyátok tökéletes“, — míg lelke ép és sértetlen, míg a bűn nem repesztette. A rideg igazságosság szemszögéből nézve a bűnös ember sorsa is a megrepedt nád sorsa lehetne, akit Isten — mint életképtelen nádat — letör és a kárhozat tüzére vet.

De Isten nem a rideg igazságosság szemszögéből ítéli meg a bűnös embert, mert Ó Atya, aki nem akarja a bűnösnek halálát, hanem, hogy megtérjen és éljen. S mert ezt akarja, elküldte szolgáját, aki — bár maga soha meg nem repedt, mert minden kísértéssel szemben büntelen maradt — magára vette az összes megrepedt nádak bűnét s váltságot és szabadulást szerzett a bűnös emberiségnek.

Testvérem! Közeledik a karácsony: a szeretet nagy örömmünnepe. Lelked telve van a karácsony gondjaival: mivel lepjem meg, mivel szerezzek örömet azoknak, akiket szeretek? De gon-

dolgoztál-e már azon, hogy mi legyen az ajándékod, mi legyen a meglepetésed az Isten számára, aki téged jobban szeret, mint bárki más a világon, mert hiszen Ő a te megváltásod érdekében éppen karácsony ünnepén ott hagyta égi dicsőségének a trónusát, hogy a te lelkedet: ezt a bűnei miatt megrepedt nádat megmentse attól a sorstól, amelyre a rideg igazságosság elve kárhóztatná? Gondolkoztál-e már azon, hogy ha nincs karácsony, akkor a bűnös ember sorsa csak a megrepedt nádak sorsa lehetne?

Karácsony szent közelségében tűnjön el lelkedből minden gőg, elbizakodottság, tűnjön el minden dicsekvés, mert bármilyen jó keresztyén vagy is önmagad, vagy talán a világ megítélése szerint is, Isten előtt mégis csak megrepedt nád vagy, aki csak a legmélyebb megalázkodással közeledhetsz a jászolbólcső felé, melynek szülöttje Isten rideg igazságosságát önfeláldozó váltságshalálával kegyelemre lágyította s ezzel rólad a megrepedt nád sorsát elhárította.

2. A Babilon keserű vizei mellett raboskodó nép körében voltak egy páran, akiket a fogság szenvedése közelebb vitt a Jehovához s akik még hitték, hogy Jehova nem engedi megsemmisülni választott nemzetét. Ezeknek a hite csak pislogó gyertyabél volt abban a sötétségben, amit a bűnözők sokasága és a bűnök fertelmessége támasztott Izrael felett.

Ésaiás, a nagy ádvent-látó tudja, hogy az a kegyelmes Isten, aki még a megrepedt nádat sem engedi letörni, nem fogja engedni ezeknek a pislogó gyertyabeleknek a kioltását sem s azért hirdeti, hogy Isten szívének a kedveltje nem fogja kioltani a pislogó gyertyabelet, azaz népének hitét megszégyeníteni nem engedi.

A jóslat valóra vált. A megígért Messiás valóra váltotta Izrael jobbainak azt a hitét, amit a második ház nagyobb dicsőségéhez fűztek. Amerre csak járt, inkább szította, mintsem kioltotta volna a pislogó gyertyabeleket. Kemény szavakkal, korbaccsal ostromozta a hitetleneket, de a hívő embert hitében soha meg nem szégyenítette, mert tudta, hogy a hit lángját mivel sem könnyebb kioltani, mint a megszégyenítéssel.

Pislogó gyertyabél volt a Genezáret taván hajózó tanítványok hite, de a Mester azt ki nem oltotta. Pislogó gyertyabél volt a gyermeke meggyógyítását Jézusnál kereső pogány kananita asszony hite. Jézus meg nem szégyenítette. Pislogó gyertyabél volt a Jézus lábait drága kenetekkel öntöző bűnös asszony hite. Meg nem szégyenült.

Ha megrepedt nád voltod a kárhozat rémével fenyeget, karácsony közelségében nyugtasson meg az a tudat, hogy aki most az ádvent ringató karjain közeledik hozzád, az nem fogja kioltani a pislogó gyertyabelet. Ha hiszed, hogy karácsony szülöttje teérted jött a földre, teérted élt és teérted halt meg a keresztfán — hitedben meg nem szégyenülsz, hitedben Istennél kegyelmet találsz.

S ha most egy újabb világégés lángjait látod fellobogni magad körül, ha nemzeted és egyházad jövő sorsa kicsalja lelkedből a kérdést: Mi lesz velünk? . . ., csak szívedben égjen a hit lángja, az a pislogó gyertyabél: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk! — akkor nem történhet bajod, mert karácsony nagy Szülöttje nem fogja kioltani a te pislogó gyertyabeledet, sőt felszítja majd annak lángját az egekig, hogy diadalmasan meggyőzze a világot.

3. Jól tudja Ésaías, hogy népe bűneiben nagy mértékben közrejátszott az a körülmény, hogy a farizeusok arra nevelték őket, hogy megelégedjenek a törvény betűszerinti megtartásával. Így a törvény, amelynek Krisztushoz vezető mesternek kellett lennie Izrael életében, a nép számára csak arra volt jó, hogy a betűk betartásával kijátsza a törvény lényegét: Isten akaratának teljesítését.

Az Úr szolgája, választottja, Lelkének a hordozója igazán jelenti meg a törvényt, mert annak 1000 meg 1000 paragrafusát két parancsolatba foglalta össze: „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és minden erődből. Ez az első és legnagyobb parancsolat. A másik pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.“

Nos? Mi neked a törvény? Az-e, ami a farizeusok kezében volt, vagy pedig az-e, aminek azt Jézus tartotta? És miként igyekszel te a törvényt betölteni? Úgy-e, mint a farizeusok, akik a törvény minden betűjével csak a maguk önző érdekeit szolgálják, vagy pedig úgy-e, mint Jézus, aki Isten és emberek iránti szeretetben kereste a törvény betöltését?

Súlyos kérdések ezek karácsony előtt! Hiszen a karácsony a törvényt igazán kijelentő és betöltő Jézusra mutat. A karácsony a minden törvény lényegét képező szeretetnek az ünnepe. Jézus születését ünnepelni, csak a szeretet nagy parancsolatának a betöltésével lehet.

Vajha ez a gondolat felmelegítené karácsony közelében azokat a rideg szíveket, akik még most is csak magukra és saját önző érdekeik kielégítésére törekednek. Vajha ez a gondolat lefegyverezné azokat, akik most elkeseredett gyűlölettel törnek egymás megsemmisítésére. Vajha az igazságos béke megvitására meghívnák az Úr szolgáját és gyámolítottját, hogy Isten Lelkével igazán megjelentsé előttük a törvényt. Vajha minden nemzet a szeretetben keresné igazságát és a törvény betöltését. Ez lenne a legméltóbb ádventi előkészület, amely ahhoz a karácsonyhoz vezet, amelyben minden megrepedt nád és minden pislogó gyertyabél Istennél kegyelmet, irgalmat és üdvösséget talál. Amen.

Irányi Kamill
székesfehérvári lelkész.

Egy a közbenjáró.

Ádvent III. vasárnapjára. Délután.

I. Timótheus 2, 4—5.

Hogy az Isten csakugyan jóságos, szerető Atya, azt mi sem bizonyítja fenségesebben, mint az a tény, amire a felolvasott szakasz első verse hivatkozik. Eszerint Isten azt akarja, hogy üdvözljek. Ez tehát Istennek határozott akarata. Ilyen akaratot velem: bűnös emberrel szemben csak az nyilváníthat, aki engem nagyon szeret, mert az üdvösség számomra olyan kincs, aminél nagyobb és drágábbat még elképzelni sem tudok. Ha Isten nem szeretne engem, akkor az üdvösséget még csak nem is remélném.

De Isten nemcsak azt akarja, hogy én üdvözljek, hanem hogy *minden* ember üdvözljön. Isten tehát nemcsak engem szeret nagyon, de nagyon szereti az én embertársaimat is. Ez csak úgy lehetséges, ha mi valamennyien az ő gyermekei s valamennyien egyformán kedvesek vagyunk előtte. Ugy-e milyen megnyugtató tudat számomra az, hogy Isten szeret és azt akarja, hogy üdvözljek? Milyen felemelő érzés az, hogy mikor én az üdvösség után vágyakozom és törekszem, akkor az én vágyam és törekvésem szinte szárnyakat kap az Isten akaratában.

De Isten még azt is akarja, hogy én s velem együtt minden ember eljusson az igazság ismeretére. Nem azt mondja az Irás, hogy az „igazságok“ ismeretére, hanem „az igazság“ ismeretére. Ez az igazság Ő maga! Istent azonban testi szememmel nem láthatom s így e földi életben Őt tökéletesen meg sem ismerhetem. Amit megismerni képes vagyok, az az Ő akarata. Isten tehát azt akarja, hogy én megismerjem az Ő akaratát.

Isten sok mindent tett a történelem folyamán azért, hogy az ember megismerje az Ő akaratát. Ezt különösen Izrael történetében látjuk. Az ósatyák, a próféták. De az ember annyira odatapadt a földhöz, hogy Istent s az Ő akaratát az Ő szakadatlanul megisméltődő kijelentéseiből sem tudta megismerni.

Sok mindent tesz Isten velem is, hogy megismerjem az Ő akaratát. Kezembe adta igéjét, elhalmoz testi és lelki ajándékokkal, hogy azokból megismerjem Atyai szívét és azt az akaratát, hogy én viszonzásképpen az életemben megnyilvánuló számtalan jóért az Ő édes gyermeke legyek. Ha látja, hogy az áldásnak életben nincs foganatja, reám zúdítja a szenvedések és megpróbáltatások viharát s így próbálja megismertetni és megértetni velem az Ő akaratát.

Mikor Isten látta, hogy az ember vak és siket, hogy sem életének áldásaiból, sem szenvedéseiből, sem pedig a prófétáknak adott kijelentéseiből sem tudja megismerni az Ő akaratát, emberi formába öltözött és szent Fiának ember-alakjában maga az Embert, akit lát. Miután látta, hogy az Isten szava az ember nem tudta megismerni Istent, akit nem lát, meg fogja ismerni az Embert, akit lát. Miután látta, hogy az Isten szava az ember

előtt érthetetlen, az ember nyelvén kezdett beszélni az emberrel. Miután látta, hogy azt a szédítő szakadékot, ami az Ő mindenhatósága és örökkévalósága és a bűnös ember gyarlósága között tátongott, az ember saját erejéből át nem hidalhatja, emberalakban földre küldött szent Fiában hidat épített a bűnös ember számára a szakadék felett.

Ezzel Isten megmentette a bűnös embert attól a kárhozattól, amit bűnei miatt ki nem kerülhetett volna, mert az „ember Krisztus Jézus“ mint közbenjáró — örök összeköttetést létesített Isten és a bűnös ember között. Ő lett az út, az igazság, az élet. Ő lett a Megváltó, aki minden bűnös emberért lefizette a váltságdíjat, amivel megszerezte magának azt a jogot, hogy mint egyetlen és egyedülálló közbenjáró vezesse a bűnös embert Istenhez s elmondhassa magáról: „Senki sem mehet az Atyához, csak én általam“.

Tudod-e, hogy mit jelent számodra az, hogy Jézus a te egyetlen közbenjáród az Istenhez? Azt, hogy tudod, hogy kinek a kezébe kell fogódnod, ha Istenhez akarsz menni. És tudod-e, hogy mire kötelez téged az, hogy Jézus a te egyetlen közbenjáród az Istenhez? Arra, hogy üdvösségedet és megigazulásoadat ne keresd emberi tanokban, bölcsességekben, ne keresd mondvacsinált közbenjárók útján, hanem egyedül Jézusban és az az Ő evangéliumában. Ha Ő a te közbenjáród, másra szükséged nincs, mert hiszen Ő azt üzeni nekünk: „Ha valamit kérünk az Ő nevében az Atyától, mindez megadatik nekünk.“ Ámen.

Irányi Kamill

székesfehérvári lelkész.

Az utolsó adventi vasárnap öröme.

Advent IV. vasárnapjára. Dél előtt.

Ezsaiás 12, 2—6.

Ez igékben a megszabadított lélek örömeke és hálaadó hallelujája zeng. Kettős jelentőségük van; az egyik történeti, a másik idő feletti. Történelmileg a fogságban synylódd, de abból az Úr segítsége (kegyelme) által kiszabaduló nép öröme fűti és ragyogja át ezeket a prófétai szavakat. Vége a keserves éjszakának, vége a sóhajoknak, a gyötréseknek, vége a rabságnak; jön a világosság, a kiengesztelődés, jön a szabadulás áldott órája s a bús romok felett új ének zendül. A mi keresztyén világunkban pedig egy más, nagyobb, emésztőbb rabságról, egy időfeletti, tehát állandó örökös, s az egymás utáni nemzedékekre nehezedeő rabságról és az abból leendő szabadulásról szólnak ez igék: a bűntől való szabadulásról.

Öröm az igékben, öröm a Jézuskát váró gyermekeink lelkében, de öröm az Egyházban. Ez a legnagyobb, ez a lényeg.

1. A biblia a csodák könyve és pedig nem csak abban az ér-

telemben, hogy benne Isten hősei és kiválasztottai (Mózes, Illés, Eliezus) csodákat tettek, de abban az értelemben, hogy az egészen átvonul Isten csodákat cselekvő hatalmának kijelentése. A csodák két félek: a hatalom csodái és a kegyeleméi; azok az Úr felségéről, ezek az Ő édesatyai szívről tesznek bizonyosságot. A hatalom csodái mellett szóljunk a kegyelem csodáiról. Hatalmáról beszél a teremtés, az özönvíz története, a természet törvénye, a villám és tűz, de megrendülő szívvel álljunk meg a kegyelmének a csodái előtt. Hogy ezekről szóljak, csak a biblia hegy-neveit idézem. A biblia hegy-nevei hosszú gyöngysorban mutatják, ragyogtatják e kegyelmi csodákat: az Ararát és Mória hegye, Hóreb és Sinai, de a legteljesebb, a legmeghatóbb a kegyelem-csodák között az, amelyről a Golgotha beszél. A 10. rész 32. versében a próféta is egy hegyről szól: „és emeli már kezét Sion leányának hegye és Jeruzsálemnek halma ellen!“, azonban más a 11. rész 1—9. verseiben szól arról, aki jó, „akinek az Úrnak lelke megnyugszik“ jó a Megtartó, jön a Megváltó.

Az advent boldog várakozása még boldogabb megérkezéssé válik, midőn a megbántott, a megharagított (12, 1.) Isten visszatérő kegyelmével megvigasztal. Az a betlehemi gyermek ezt a boldogító örömet jelenti: Isten szíve kiengesztelődik abban a szegény kis gyermekben, a mi Urunkban.

2. A várakozás hangulata ott van a gyermekeink lelkében. Nézd, hogy tisztogatják, készítgetik magukat. Halld, hogy fogadkoznak: „Jó leszek, édesapám, csak hozzám is eljőjjön, nekem is hozzon fényt, ragyogást a Jézuska“. Áldott és tanulságos ez a nagy tisztogatás és jobbaválni-akarás, ez a nagyot ígérő fogadkozás; mintha a gyermekajak hatalmasan, de szívet-megfogó kedvesen tanítana az advent örök lényegére, arra, amiről minden próféta beszél, s amit a Keresztelő János prédikálása hirdet: „térjete meg“. Jaj volna nekünk, ha Istennek e kis prédikátorai nem tanítanának, ha előttük szívünk fanyarúl, hidegen bezárkóznék! Komoly, életbevágóan komoly a gyermeink adventi példaadása, minket tanító készülődése: tisztuljatok a lelketek megtérésével, életetek megjobbításával készüljete ti is a Megváltó befogadására. A gyermek is vár és készül, a gyermekszív is szépíti magát, mint ahogy a kedves vendég érkezését kicsinosított, megsepert szobával, illatos virággal és kinyitott, feltárt ajtóval várjuk. Tanuljunk adventi várást a gyermekeinktől.

3. Az Egyház is vár. Az adventi énekeinkben valami szent bánat sír; valahány van, annak mindnek melabús a dallama. Miért? Mert bűnbánatra hívnak. Mert mély és bús epedés sír bennünk az élet, az öröm áldott kútfeje: a Megváltó után. Ime halld: „Kitárom előtted szívem, óh jőjj, légy vendégem nekem. Údv, és élet forrása vagy, erőt békességet Te adj. Ha gond és bánat porba von, Oh térj be hozzám Jézusom.“ (Kovács S.)

De a szent bánat fellegei elszállnak s mint vihar után kimosolygó ég, feltetszik a megbékélt Isten sugárzó orcája. A próféta szavait átveszi az Egyház s könnyes — boldogan — éneкли:

„...erősségem énnekem az Úr, az Úr, és lőn nékem szabadítóm... hirdessétek a népek között nagyságos dolgait, mondjátok, hogy nagy az Ő neve.“

Úgy áll ez az utolsó ádventi vasárnap a karácsony előtt, mint ajtó, melyen át sejtelmes suttogások, karácsonyfaágak zizegése és meggyújtott gyertyácskák finom percegése szűrődik át. Már elközlegett az öröm s mennél mélyebb és őszintébb volt a bűnbánat sóhajtozása, a megtérés akarata, a tiszta szívet kérő fohász szava: annál biztonságosabb lehet a remény, hogy a töredelmes szívnek gyógyítója, a vakok szemének megnyitója, az Úr kedves esztendejének hozója (Lukács 4, 18.) ami Urunk, az ádventi Kriály bevonul teljes kegyelmével és üdvöt adó hatalmával a szívünkbe.

Ez igék azonban missziói parancsot is tartalmaznak: „Adjátok tudtára ezt az egész földnek“ (5. vers.) Jaj volna nekünk, ha az ádvent lelke csak a gyermekeink megjobbulására intene, mi pedig fanyarul, hidegen bezárkózott és fölényes szívvel csak szent romantikát látnánk az ádventben. Nem. Nekünk magunkon, a mi megszentelődött életünk varázsával némán is hirdetnünk kell, hogy jó hinni, jó az életünk fölött Jézus királyi felségét elfogadnunk, magunkat az Ő szolgálatába állítanunk. Azért mondám: némán, mert a szó nem elég, a mások intése sem elég, a gyermekeink biztatása csak kibúvó és megkerülése lehet az ádvent lelke által hirdetett missziói parancsnak: „Adjátok tudtára az egész földnek...“ Ám nekünk tettekkkel kell bizonyosságot tennünk. Lássák rajtunk, a magunk életén, családi otthonunk kiáradó szellemén, a tetteink megmaradó ige hirdetésén, hogy a megtérés nem üres szó, de komoly és szent változás. A megszentelődés a leghatalmasabb misszió: „Úgy fényljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.“ (Máté 5, 16.)

Ádvent van. Eljő az Úr. De nekünk is mennünk kell elébe s ne pálmaágakat, karácsonyfa-lombokat vigyünk, hanem alázatos tiszta szívet. Ámen.

Duszik Lajos

miskolci lelkész-esperes.

Az élet igéje.

Ádvent IV. vasárnapjára. Délután.

I. János 1, 1—4.

Az élet igéjéről van itt szó e felolvasott apostoli levél-részletben. Most, amikor odakünn csendes és szomorú a határ, mikor „alant röpül a Nap, mint a fáradt madár“, az Egyház oda állítja lelkünket a diadalmasan felkelő Nap — a Krisztusban megjelent idvezítő kegyelem — sugárözönébe s beszél világosságról, szabadulásról és örömről. Jézust úgy nevezik ez igék, mint Ő maga: *életnek*. Ez az Ő teljességét leginkább kifejező jellemzés: élet.

Csodálatos Ő, mint az élet, mely ott szunnyad a fagyos barázdarögök alatt rejtőző búzaszemben; Istenről beszélő, Istenről bizonyosságot tevő, mint a tenger hullámainak csapdozása s az erdő zsongása; diadalmas, mint a napfény, mely tavasz jöttén lerombol minden hóhegyet, megtör minden jégpáncélt. A mi Urunk is, amerre jár és szól, bilincseket tör, aluvókat ébresztget, halottakat támaszt és sebesülteket kötözget. Maga Ő a csodás, rejtelmes élet. Vele lenni boldogság és béke, nélküle gyász és pusztulás; vele erő és diadal, nélküle leveretés és halál.

A apostol ez igékben az öröm átadásának kötelességéről, a Krisztusban való élet boldogságának közléséről szól. Ez minden apostoli munka célja és indítója. Pál apostol nem azért vitte pihenés nélkül az evangélium fátylóját városról-városra, mert a maga buzgóságának ezzel emléket akart emelni, oh nem; a világgosság nem azért árad, terjed, mert diadalmaskodni akar, hanem mert ez a lényege, természete és belső kényszere, e nélkül nem él. Minden misszióknak ebből a belső kényszerből kell kiépülnie; nem magát érvényesíti, hanem odaadással, szolgálattal, példamutatással hódoltat meg szíveket az „Élet és Feltámadás“ előtt. Maga boldog, hogy már ismeri és bele tartozik a Báránv seregébe, de e boldogsága teljesebb lesz, ha mások is megtapasztalják.

„... Hirdetjük néktek, hogy közösségek legyen velünk.“ Ez a misszió lényege: a közösség. A világgosság nem fogy az által, ha minél többen belenéznek s kitárult szívvel magukba fogadják; sőt úgy terjed, úgy adódik tovább. Ez — ismétlem — a lényege s ez a törvénye.

„És ezeket írjuk néktek, hogy örömtök teljes legyen.“ Az Úr, mikor tárvozásáról szólott, a maga örömének a tanítványai szívében leendő kiteljesedéséről szólott, most az apostol ugyan csak az öröm teljességét említi. Érdekes ez. A világunk alaphangulata mélabús. A zenénk, a líránk, az irodalmunk valami rávetítődő árnyék denevér-szárnya alatt mozog. Hol van az a biztonságos derű, mely pl. Luthert jellemzi? Hol az Assisi Ferenc virágokkal társalkodó s az egész teremtettséget igézetébe vonni akaró öröme? Hol Pál apostol fáradhatatlan térítő buzgalma, melyben semmivel nem gondolt, még az élete sem volt drága, csak elvégezze a futást és szolgálatot?

Krisztusban, a megváltottság tudatában volt Pál apostol és Luther ereje és öröme. E földi léten csak átme gyünk, tehát a megmaradó életünkre kell készülnünk. Aki az ott elnyerendő kegyelem boldogságáról már itt meg van győződve, az úgy énekel, mint Pál apostol: „sem élet, sem halál... el nem szakíthat az Isten szeretetétől“.

Ez a béke, ez az egyensúly, ez az öröm. Közösségünk az Atyával és az Ő Fiával, a Jézus Krisztussal! (3. v.) Ámen.

Duszik Lajos

miskolci lelkész-esperes.

Igazi karácsonyt!

Karácsony első ünnepére. Délelőtt.

Ésaiás 9, 6—7.

Tükör ez a két vers, amely megmutatja, hogy mivé torzítottuk a karácsonyt.

1. *Emberivé tettük azt, ami isteni.* A mi karácsonyunk emberi sürgés-forgás. Dolgoznak a játékgyárak, rendre dőlnek a fenyőcsemeték, meglepetést készítenek az anyai kezek. Oh annyi mindent tesz karácsonykor az — ember. Pedig igazi karácsonyt csak Isten tud készíteni. „... egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk... a seregek *Urának buzgó szerelme mívelendi ezt.*“ Karácsonyt Isten mívelte azzal, hogy egyszerűlött Fiát odaadta! Az ember csak elfogadta, amit Isten nyújtott. — Akkor lesz igazi karácsonyod, ha engeded, hogy az Isten cselekedjék s készítsen néked ünnepet.

2. *Megszegényítettük a karácsony gazdagságát!* Mi nekünk a karácsony? Alig több, mint az oktan gyermeknek. Ünnepi percek, dusabb ebéd, karácsonyfa és a többi. Hol marad a karácsony igazi ajándéka? Hogy Krisztusban a Szentháromság második személye kisgyermek szolgai formájában értünk emberré lett, hogy új uralom, Isten országa közelített el, hogy Krisztus igazságában megtartó bocsánatot, bölcsességében mindenkori tanácsot, erejében békéltető menedéket, feltámadásában örök életet nyertünk? Nyomorult önsikkasztók vagyunk, akik karácsony Istentől kapott bőségszarujából csupán néhány tizedrendű mellékeset tartottunk meg. — Akkor lesz igazi karácsonyod, ha elfogadod legfőbb ajándékát, a *gyermeket*, aki neked is született, érted is adatott.

3. *Mulandóvá tettük az örökkévalót.* Meddig tart a karácsonyunk? Jó, ha két napig. Elfogy a karácsonyi gyertyával, elszárad és szemétre kerül a karácsonyfával. Harmadnap jön a hétköznapi s mi vánszorgunk tovább bűneinkkel a temető felé. Pedig Isten örökkévaló ajándékot adott karácsonykor. Olyan ország kapuját tárta meg, amelynek uralma sohasem ér véget és olyan király alá helyezett, aki örökkévalóság atyja. A csodálatos örökkévaló Krisztust adta, akinek igazsága minden bűnünk elfedező kiengesztelésére elég. Ne szorongass szemétrevaló hitvány üvegcserepet, mikor örök ajándékot kaptál a kezvedbe. — Akkor lesz igazi karácsonyod, ha örökös lesz karácsonyod.

Isten nem engedi megcsúfolni a karácsonyt. Elveszi attól, aki eltorzítja.

Könyörögj igazi karácsonyért! A karácsony-szerző szent Isten legfőbb ajándékáért, a megváltó örök Krisztust! Ámen.

Szabó József
győri lelkész.

Régen és most!

Karácsony első ünnepére. Délután.

Titus 3, 3—7.

Karácsony nemcsak egy kedves, színes, pirosbetűs ünnep a naptárban, hanem a világtörténelem legdöntőbb fejezet-nyitója. Egészen más az, ami előtte van, mint ami mögötte van!

Régen és most!

1. *Régen bíró, most Atya.* 4. vers. Az özönvíz annyiban hasonlít karácsonyhoz, hogy mindegyik az emberi bűnt intézte el. De a módban ég és föld a különbség. *Akkor* az Isten beült bírói székébe és a bűnös elvette méltó büntetését; *most* az Isten irgalmas Atyává lett és a bűnös megtartatott. Az ember semmivel sem jobb *most*, mint *régen*, csak az Istennek *tetszett* másképp bánni vele *most*, mint *régen*. — Karácsonykor örvendezve áldom hát az Isten jóvoltát!

2. *Régen emberi erőlködés, most isteni kegyelem.* 5. vers. Az ember nem halálra, hanem örök életre teremtett! Ezért örök emberi kérdés: hogyan üdvözülhetek. *Régen* — bábeli tornyok, áldozatok erőlködéseivel maga akart égbe jutni, *most* tudjuk, hogy Isten bűnbocsátó irgalma tart meg. S ezt karácsony óta tudom, mikor Isten hallatlan kegyelemmel szent Fiában lehajolt. Az üdvösség semmivel sem olcsóbb *most*, mint *régen*, csak éppen nem én, hanem Isten fizet meg érte. — Karácsonykor boldogan veszem tudomásul a kegyelemből való megigazolást!

3. *Régen lázadó rabszolga, most hálás gyermek.* 3, 7. vers. Bűnöm lényege az Isten elleni lázadás. Abban és azért vagyok bűnös, mert engedetlen vagyok. De karácsonykor az Isten összehív. Ajándékával megaláz. *Régen* — azt hittem, kitagadott az Isten, *most* látom, hogy érdemetlenül örökösévé tett. Leteszem hát én is a fegyvert: meghódolok az én Atyám ellenállhatatlanul győzelmes szeretete előtt. A lázadó rabszolga boldog lesz, ha ezentúl gyermeki hálával szolgálhatja Atyját. — Karácsonykor örvendezve indulok hát el a tékozló fiú útján — *hazafelé!*

Igen! A régiek elmúltak s ime újjá lett minden! Ámen.

Szabó József
győri lelkész.

Kitől származott?

Karácsony második ünnepére. Délelőtt.

Mikeás 5, 1—3.

Hitetlen emberek, akik *most* annyira megszaporoztak a földön, sokszor gúnyosan emlegetik a karácsonyi gyermek, a názáreti Jézus Krisztus zsidó származását. Sokan vannak, akik Izrael népének egész történetét és tanításait, tehát a Szentkönyv egész ótestamentumi részét ki akarják hagyni a Bibliából és azt

mondják, hogy semmi köze a keresztyénségnek ahhoz, hogy Jézus Zsidóországban született. Rövidlátó emberi gondolkodás ez. Ahogy Isten emberi testbe öltöztette az ő szent Fiát és emberek között való életet engedett neki egészen a keresztfának a megaláztatásáig, úgy valamelyik nép közé kellett elhelyeznie, valamelyik ország földjére kellett elbocsátania őt, hogy az emberi élet sötét ösvényei között megmutassa az Isten igaz ismeretének és az emberi élet járásának keskeny ösvényét.

Ne a zsidó nép mai helyzete szempontjából tekintsük ezt a kérdést karácsony ünnepén. Bizony nem az a döntő kérdés a keresztyénségben, hogy Jézus hol született, hanem az, hogy miért jött a földre. Ha Isten megtartotta mindazokat az ígéreteket, amelyeket prófétái által tett és amelyek azt ígérték Juda törzsének, hogy belőle származik a Dávid házából való Messiás, aki uralkodó lesz Izraelen, akkor Istennek ez a választása és szándéka felette áll minden emberi okoskodásnak. Ez a szentige világosan megmondja, hogy a betlehemi gyermek származása elejítől fogva, öröktől fogva van. És ez a kifejezés azt jelenti, hogy Krisztus az Atyától származik. Nem a földi eredete a fontos, hanem az Istentől való származása és küldetése a csodálatos. Amit nekünk karácsonykor örvendezve kell meghallanunk a szentigéből az, amit Jézus annyiszor újból és újból megmondott, hogy ő az Atyától van, az Atyától jött, az Atyának a szeretetét és kegyelmét hozta, még ha keresztfára kellett is mennie.

De ha csak ennyit értenél meg karácsony ünnepén ebből a szentigéből, akkor csak félig értenéd meg. Ez a szentige meg akar tanítani olyan igazságra is, amelyre a keresztyének legnagyobb része nem figyel. Mert legtöbbször megelégedünk azzal, hogy Krisztus nekünk és értünk született, az ő megváltói munkája minket megszabadított a kárhozattól és hogy mi a Krisztus által megváltottak közé tartozunk. De ez a szentige nem azt mondja Juda törzsének, hogy belőled származik neked, hanem azt mondja, hogy belőled származik nekem. Ebből világosan meg kell értenünk azt, hogy ez annak az Atyának a szava, akinek gyermeke mindenki, aki az első karácsony idején született, mindenki, aki azóta élt a földön, mi mindnyájan, akik most itt vagyunk és ünnepelünk, de mindazok is, akik kiszámíthatatlan sokaságú esztendőket és évszázadok során valaha még élni fognak. Ez tehát az örökkévaló Atyának a szava, aki mulandó és egymást váltogató gyermekeinek odaadta megváltóul az ő Egyszülöttjét. De ezek felett a bölcsők és koporsók, érkezések és elmúlások millió ismétlődései felett ő az örökkévaló, akinek örökkévaló az a szeretete is, amellyel Krisztust érettünk adta.

Ez a karácsonyi szentige tehát nem Krisztusnak a földi származását, nemzetségét, faját határozza meg, hanem ezekre az emberi különbségekre való tekintet nélkül azt jelenti ki, hogy Krisztus eleitől és öröktől fogva Istentől származik: Isten Fia, akiről János evangéliuma azt mondja, hogy már kezdetben volt,

Istennél volt, minden ő általa lett, nála nélkül semmi sem lett, hanem öbenne volt az élet és az emberek világossága.

Igy fogadjuk be ezen a karácsonyi ünnepen is ezt a beteljesült prófétálást az Isten Fiáról és teljen be a szívünk karácsonyi hálaadással az örökkévaló Atya iránt, aki az ő örökkévaló Fiát, a mi megváltásunkra küldötte.

Kemény Lajos

budapesti lelkész-esperes.

A legnagyobb csoda.

Karácsony második ünnepére. Délután.

I. Tim. 3, 16.

Jól kell ugyan minden keresztyénnek tudni azt, hogy a világ minden csodája között a legnagyobb a karácsonyi csoda, de minden karácsonykor hálás szívvel, boldog és alázatos lélekkel újból végig kell gondolni azt. Sok karácsony mult már el a földi emberek fölött, mi magunk is megértünk már Isten kegyelméből áldott karácsonyokat, de egészen igaz karácsony nincsen addig senki számára, míg egyszer teljesen be nem tölti a szívünket a karácsonyi örömhírnek ez a csodája: Isten megjelent testben.

Értsük meg, hogy ez a földi élet megmentése. Maga az Üdvözítő Jézus az evangéliumban, az apostolok közül különösen Pál apostol sokszor szólnak és tanítanak arról, hogy az ember a jó és rossz örök harcában, a kárhozat és üdvösség közötti életútban a legtöbbször a test miatt bukik el. Drága lelki erőket megerőtlenít, jó elhatározásokat elferdít, keskeny út helyett a széles útra vezet a testnek az uralma a lélek felett. A kísértő itt tudja megfogni a legjobban az embert. Önzés, testi vágyak, gyűlölködő, haragtartó indulatok, kisebb-nagyobb vétkezések elindítják s végül belevezetik az embert a bűnök kiszabadulhatatlan hálójába. Talán máskor furcsa volna azt hallani, de karácsonykor meg kell érteni, hogy a bűnös élet legmélyebb oka rendszerint abban van, hogy az emberek nem hiszik és mert nem hiszik: nem teszik életük nagy vezérlő és büntől visszatartó igazságává azt, hogy a mi megmentésünkért Isten megjelent testben, mikor karácsonykor a betlehemi jászolban bepólyálva megtalálták a Gyermeket...

Meg is lehet érteni ezt az igazságot. A testi életbe süllyedt ember a kárhozat felé sodródik. Isten pedig nem akarja a bűnös halálát, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen. Nem akarja, hogy elveszzen, megmenteni akarja. És mert ezt a bűnbe süllyedt emberi világot másként nem lehetett megmenteni, Isten szeretete meghozta azt a legnagyobb áldozatot, hogy Egyszülöttjét adta érte a földre, hogy aki benne hisz, megmeneküljön az elveszés-től és örökélete legyen. Ezért jelent meg testben Istennek üdvözítő kegyelme, ezért ragyogott fel a világ világossága, ezért ment a juhokért a pásztor a halálba, hogy az ő juhainak életük legyen és bővülködjenek...

Karácsony haszna tehát azon fordul külön-külön mindegyikünk számára, hogy egész jelentőségében és teljes komolyságában magunkévá tesszük-e azt a felmérhetetlen csodát, hogy értünk, földön élő emberekért „Isten megjelent testben“. Szó szerinti értelemben is úgy kell venni ezt, hogy Isten a megszületett Krisztusban utánunk nyúlt, kezébe vette újból az ördög kezébe esett embert és Krisztusért s Krisztus által nem akarja elbocsátani. A szentige azt mondja, hogy megláttatott az angyalokól, hirdettetett a pogányok között, hittek benne a világon, felvitetett dicsőségbe. Ez pedig nemcsak azt jelenti, hogy valóban itt volt és valóban azért volt itt, hogy megmentsen minket és menyissa számunkra a fenyegető kárhozát helyett az üdvözítés reménységét, hanem azt is jelenti, hogy ez a testben megjelent Isten az Egyszülött, az ártatlan Bárány és jó Pásztor el is végezte mindazt, amiért közénk jött. Hinni kell ezt. Ha e hit nélkül ülünk karácsony-ünnepet, elzártuk magunkat annak ajándékai elől. Csak annak van karácsonya, aki egészen bizonyosan és ujjongó szívvel érzi azt, hogy ő érette is, szegény bűnösért Isten megjelent testben.

Végül jól gondoljuk meg azt, hogy ez nemcsak karácsonyra szóló hit, hanem az egész életre. Teljes bizonyossággal és életünket meghatározó szilárd meggyőződéssel kell hinnünk azt, hogy Istennek miérettünk történt testben való megjelenése egész életünket Istennek tetsző életre, vagyis keresztyén életre akarja átformálni. Mert ha bűn volt az Isten parancsai ellen való élet karácsony előtt, még sokkalta inkább bűn karácsony után. Mert ha nem ismertük Istent igazán Atyánknak és nem viseltük magunkat úgy, mint az ő gyermekeinek viselkedni kell, valóban nincsen mentség számunkra Isten szeretetének karácsonyi bizonyosága után, amikor ide adta nekünk az ő Fiát, hogy éljünk általa.

Karácsony ünnepe ezt a legnagyobb csodát tárja fel újból előttünk, hogy Isten megjelent testben. Ha megadjuk magunkat ennek a csodának, akkor kiönti ránk az ő teljes áldását, azt, hogy hit által megigazít minket lélekben az ő kegyelméből való életre.

Kemény Lajos
budapesti lelkész-esperes.

„Áldjad én lelkem az Urat!“

A polgári év utolsó vasárnapjára. Délelőtt.

103. zsoltár 1—18.

Az év utolsó vasárnapja természetszerűleg az emlékezésnek, a számadásnak, a jövőbe tekintésnek a napja. Ami pedig ezekben a vonatkozásokban foglalkoztat, ezt a fohászt fakasztja szívünkben: „Áldjad, én lelkem, az Urat!“ Áldjuk az Urat: 1. jótéteményeiért, 2. bűnbocsánatáért, 3. biztatásáért.

1. „El ne feledkezzél semmi jótéteményéről!“ Az Úr élvezett jótéteményeinek se szeri, se száma. Egyéni életünkben „meggyógyította betegségünket“, amely különben akárhányszor végzetesre fordulhatott volna; „megváltotta életünket a koporsótól“, életben tartott. De ezenkívül is számtalan emléke ébred ma bennünk a velünk szemben gyakorolt „kegyelemnek és irgalmaságnak“, ha nem esünk a feledékenységnek olyan általános és gyakori hibájába. Nemzeti életünkben is különös mértékben „megismertette az Ő útait mivelünk...“ (7. v.)

2. Minden jótéteményében csak azért részesíthetett, mert megbocsátotta bűneinket, nem fizetett meg értük érdemünk szerint. Erről szabad legkevésbé megfeledkeznünk. Nem nézte nemzeti bűneinket sem! Egyenként is lenyűgöző a 8—13. verseket magában foglaló szakasz minden versének beszéde... Amikor ezért a kegyelméért áldjuk, mélyen érezzük törpe semmis voltunkat.

3. De Ő éppen azért kegyelmes, mert tudja, hogy „por vagyunk“. Ez a tudat az esztendő tovatüntével különös mértékben nyugtalanít a mulandóság érzésével. (15—16. v.) De csüggedésünkbe beleszól az Úr biztatása: 5b és 17—18. v. Ezért a biztatásáért is szívünkéből áldjuk.

Így válik az esztendő utolsó vasárnapja kiváltképpen az Úr magasztalásának napjává. Isten magasztalása pedig a lelki megújulás, az új erőgyűjtés legáldottabb forrása.

Budaker Oszkár
soproni lelkész.

Isten ígéjének biztató szava.

Szilveszter estéjére.

Róm. 8, 28.

Szilveszter napja nem egyházi ünnepnap. Mégis különösképpen szomjazunk ezen a napon Isten ígéjének biztató szava után.

1. Isten az Ő ígéjével megnyugvást szerez: biztosít, hogy amit a multban átéltünk, az öröm is, a bánat is, javunkat célozza. A „jót“ persze nem a kellemesség mértékével mérhetjük. Jó az, ami Istenhez vezet, Nála megtart mind az örökkévalóságig. Ennek a célnak az érdekében mérte ki Isten nekünk az elmúlt évben mindazt, ami jólesett, de azt is, ami fájt.

2. Ez a bizonyosság ad bátorságot a jövő lehetőségeivel szemben is. Erre a bátorságra ma inkább van szükség, mint valaha. Ez alkalommal a bizonytalanság általános érzésén kívül különös súllyal nehezedik ránk a gond hazánk, családunk és a magunk sorsa miatt. A csüggedéstől mégis megóv a bizonyosság, hogy Isten célja a jövőben is változatlan: még a romok között, még a halálban is örök jót akar fakasztani.

3. Mind a megnyugvás, mind a bátorság azoknak kínálkozik, akik szeretik Istent. A többieket elbizakodottakká teszi az öröm és kétségbe ejti a bánat. Az Istent szeretők mindenről le tudnak mondani, csak Istenről nem. Az Ő szolgálata legfőbb örömük. Ennek az istenszeretetnek a forrása pedig az a tudat, hogy Ő előbb szeretett minket. Ha ennek egyéni tapasztalatunk talán ellent akarna mondani, íme meggyőzhet a karácsonyi örömhír, amely még a fülünkben cseng.

Ez kínál meg az egyedül megingathatlan, szilárd támasszal. Ezt a támaszt ragadjuk meg és Isten lábait karolva át búcsúzzunk békességes lélekkel az őszentendőtől és forduljunk szemben bátran az újévvel.

Budaker Oszkár
soproni lelkész.

Az Úr a te őriződ.

Újév napjára. Délelőtt.

Zsolt. 121.

Ha 1939 és 1940 határvövére állunk fel és onnan kémleljük a jövődöt, földi szemekkel nézve hazánk és benne a magunk sorsa nagyon bizonytalannak látszik. És hiába keresi fel népünk a bizonytalanság félelmével nemzetünk őrtállóit és kérdi türelmetlenül: „Vigyázó meddig még az éjszaka?...” (Esaiás 21, 11/b.) — Ők sem tudnak semmi bizonyosat mondani, legfeljebb politikai jóslatokat mondanak, amely azonban nagyon rövid időre szól.

Csehország, Lengyelország, Észtország, Finnország a legvérmesebb földi bizakodásra és reményre is a bizonytalanság sötét fekete leplét borítja. Anglia sorsa épen olyan bizonytalan, mint Németországé; Olaszország semmivel sincs jobb helyzetben, mint Franciaország és Amerika is hiába épít a maga „dögkeselyű” politikájával aranyára — az sem védi meg Isten igazságszolgáltató kezétől.

Amikor új esztendő napján felteszem a kérdést, hogy hol találom meg nyugalمامat, bizodalمامat, mai szent igénk szerint ad reá feleletet: „Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem”. Csak felülről — egyedül az Úrtól! Ha van nép, amelynek oka van bizodalمامát és reménységét Istenbe vetni, az a magyar nép. Ezt a bizonyágtételt adja át a mult esztendő az új esztendőnek. Micsoda erőfeszítéseket tett ez a nép 1919-től 20 éven át, hogy elcsatolt magyar testvéreink sírjáról a trianoni sírkövet elhengerítse! És amikor reménysége aláhanyatlott, akkor, 1939 őszén „magától” oldódott meg nemzeti sorskérdéseink egy része. Nagy evangélikus költőnk (Reményik S.) azt mondja „Ez a magától — ez a kegyelem.” Igen, 1939 mennydörgő hangon kiáltja a magyar népnek, az egész világnak

a Zsoltár 2. versét: „Az én segítségem az Úrtól van, aki terem-
tette az eget és a földet.“ És nekünk ezzel a kegyelemmel szem-
ben nemcsak a hálás szívnek csöndes eléborulása a kötelessé-
günk, de ez a bizonyágtétel is: „Hatalmasan cselekedet velünk
az Úr!“ (126. zsolt.)

Nem is segíthet rajtunk más, csak akinek mindenek felett
van hatalma, aki előtt nincs lehetetlenség. (Márk 1, 37.)

Ma, amikor a történelem útján minden nemzet olyan bizony-
talan lépésekkel inogva jár — csakis az Úr lehet a segítségünk,
aki nem engedi, hogy lábunk inogjon. (121. zsolt. 3. v.)

A Kongó-négereknél Isten megjelölésére ezt a kifejezést
használgák: „Ha reá támaszkodom, nem török el“. Már Esaiás
is azt mondja (26, 3.): „Kinek szíve Reád támaszkodik, megőrződ
azt teljes békében, mivel Te benned bízik.“

Aki katona volt, különösen, ha résztvett a világháborúban,
ahol sokszor kellett éjszakánként előrsi szolgálatot teljesí-
teni, — aki virrasztott már sorozatos hosszú éjszakákon át nagy
beteg mellett, amikor az ápoló éberségétől sok függött, az tudja
igazán megérteni mai alapigénk eme szavait: „Nem szunnyad,
nem alszik Izrael őrizője.“ (121. zsolt. 4. v.)

Az Úr nem tart szünetet az őrizetben. Nincsen őrizetlen pil-
lanat. Nincsen véletlen. Nincsen sors szeszélye. Minden benne
van Isten üdvösségünket munkáló tervében és akaratában. „Az
Úr a te Őriződ“ (121. zsolt. 5. v.); „Körülvette őt, gondja volt
reá, őrizte, mint szemefényét“ (V. Mózes 32, 10.) Mennyi vesze-
delem fenyegeti az embert nappal is, éjjel is egyaránt. Az Úr,
mint az árnyék megvédi az embert a napszúrástól és holdszúrás-
tól egyaránt. Egy év. finn misszionárius járta be nemrégén a
magyar gyülekezeteket s ő mondta, hogy a 121. zsoltárnak a 6.
versét Afrikában értette meg a legjobban, ahol a holdszúrás épen
olyan veszélyes, mint a napszúrás.

„Az Úr megőriz téged minden gonosztól.“ (Zsolt. 121, 7.)
Olyan mint a jó Pásztor, aki a karám ajtajában fekszik. Őrzi,
mert drága áron vette meg ővéit, vére árán!

„Az Úr megőrizi a te lelkedet.“

Lelkünk az Uré s nem a bálványoké. Lelkünkért nagy harc
folyik az Úr és a Sátán között. Győzünk, ha „eltávolítjuk az ide-
gen isteneket.“ (I. Sám. 7, 5.) Győzünk, ha legyőzhetett bennün-
ket Krisztus (Csel. 9; II. Tim. 2, 19/b; Efez. 4, 22—27; Gal. 2, 20;
I. Ján. 5, 4.) Bűnbánó magyar lélek. Az igéből táplálkozó magyar
lélek. Az Úrban egymásra talált magyar nemzeti lélek. „Szánt-
satok magatoknak új ugart és ne vessetek tövisek közé.“ (Jer.
4, 3b.) „Az Úr megőrizi a te ki- és bemeneteledet, mostantól fogva
mindörökké.“ (Zsolt. 121. 8.)

Egyszer az életből mindnyájan *kimegyünk*. Nem mindegy,
hogy miként. Boldog ember az, akinek kimenetelére az Úr vi-
gyáz. Mind egy cél felé haladunk: az örökkévalóság felé. Csak
kevesen érnek oda. Boldog ember az, akinek számára az Úr meg-
őrizi az örökkévalóságba szóló *bemenetelt*. Amelyik pillanatban

felemeljük hittel Istenhez esdő szemünket és hívő szívünket, kiszabadít az ellenség hatalmából, áldása kísér és őrizete mindörökké a miénk.

Egyed Aladár
szegedi lelkész.

Útjelző táblák.

Újév napjára. Délután.

Zsid. 10, 35—36.

Túrista úton látunk útjelző táblákat. Fontosak, nélkülük könnyen el lehet tévedni s útunk a halálba visz. A lélek világában is vannak ilyen útjelző táblák. Új év napján, mindjárt az út kezdetén három ilyen tábláról olvassuk a felírást.

1. Ne dobjátok el bizodalmatokat.

2. Legyetek békességtűrők.

3. Cselekedjétek Isten akaratát.

1. A délelőtti igehirdetés arról szólott, hogy bizodalunkat Istenbe vessük. Most arra int az ige: ne dobjuk el! Sokszor hajlandók vagyunk erre. *Jó sorsban*: minden az én érdemem, az én munkám gyümölcse. Léghajókról, ha emelkedni akarnak, homokzsákot dobnak ki. Aki a jólét szárnyán emelkedik, sokszor elsőnek az Istenbe vetett bizodalmat dobja ki. *Balsorsban*: Jób felesége. „Ki dolgát bizza Istenre, nem épít az a fővényre.“ — Péld. 3, 5.

2. Mi lenne velünk, ha az Úr nem lenne békességtűrő velünk szemben? Példák a békességtűrésre: Jób, Jézus, első keresztyének, gályarabok. — Szépen lehet felhasználni Bunyan János „A zarándok útja“ c. művét.

3. Az Úr imájában minden nap elmondjuk, mégis a magunk akaratát akarjuk érvényesíteni. Nem mi akarunk átalakulni Isten engedelmes fiaivá, de Istent akarjuk magunk képére alakítani, hogy alkudhassunk vele és uralkodhassunk rajta. Isten akarata a Bibliában van. Mindennapi parancs.

A három útjelző parancsot Isten olyan fontosnak tartja, hogy *jutalmat* is kilátásba helyez. — Máté 25, 21; 60. zsoltár 14; 125. zsoltár 1; Esaiás 40, 31; 43, 1—3; II. Krónika 15, 2; ígéretetek: Jel. kve: 3, 12; 3, 21; 3, 5; 2, 28; 2, 11; 2, 17. — *Békességtűrés*: Máté 5, 5; 37. zsoltár 11; Róm. 5, 3b—4; Esaiás 48, 18. — *Isten akarata*: V. Mózes 7, 9; I. Ján. 3, 24; Ján. 8, 31—32.

Egyed Aladár
szegedi lelkész.

HARANGSZÓ-KÖNYVTÁR

Kapcsolók a következő füzetek:

Betű avagy lélek.

Irta: Fábrián Imre. (Népies röpirat a szekták ellen.) — — Ára —.10 P

Luther: Bűnbánati zsoltárok.

A 6., 32. és a 38. zsoltár. Fordította Schulek Tibor. Egyenként Ára —.14 ,

Lányok, anyák, nagyanyák.

Előadás anyák napjára. Irta: D. Kapi Béla — — — Ára —.20 ,

Az Úr oltalmában.

Történeti elbeszélés. Irta: D. Kapi Béla. — — — — — Ára 1.— ,

Isten hárfása.

Irta D. Kapi Béla. II. kiadás. — — — — — — — — — Ára 2.— ,

Korunk és a misszió.

Irta: Túróczy Zoltán — — — — — — — — — Ára —.14 ,

Jefte fogadalma.

Bibliai tragédia. Irta: id. Endreffy János — — — — — Ára 1.20 „

Absolon.

Bibliai tragédia. Irta id. Endreffy János. — — — — — Ára 1.20 „

Keresztelő János.

Irta id. Endreffy János. — — — — — — — — — Ára 1.20 ,

Bileám.

Bibliai tragédia. Irta id. Endreffy János. — — — — — Ára 1.20 ,

Az egykekérdés mozaikképekben.

Irta Kiss Samu. — — — — — — — — — Ára —.50 „

Nagy Sámuel próbája.

Irta báró Podmaniczky Pál. — — — — — — — — — Ára —.50 „

Gyógyíts meg engem, Uram!

Imádságos könyv evangélikus betegek részére. 9. kiadás. Ára —.20 „

A nagy reformátor.

Irta: Szabó József. 4. kiadás. — — — — — — — — — Ára —.40 „

Zrinyi prókátora.

Történelmi színmű. Irta: Payr Sándor. — — — — — — — — — Ára —.60 „

„... és hívják nevét csodálatosnak...“

Irta: Túróczy Zoltán. — — — — — — — — — Ára 4.— „

Én azonban és az én házam az Urnak szolgálunk.

III. kiadás. Irta: Túróczy Zoltán. — — — — — — — — — Ára —.20 „

Isten tíz parancsolata.

Irta: Harmati Béla. — — — — — — — — — Ára —.30 „

A Miatyánk.

Irta: Harmati Béla. — — — — — — — — — Ára —.30 „

Luther: „Jer, örvendjünk keresztyének.“

Mindennapi áhítatra. Fordította: Szabó József. — — — — — Ára 5.— „

A bűn zsoldja a halál.

Elbeszélés. Irta: Szende Ernő. — — — — — — — — — Ára —.50 „

Megrendelhető: »HARANGSZÓ« kiadóhivatalában, Győr, II., Petőfi-tér 2.

BAROSS-NYOMDA:
| UZSÁLY ÉS KONCZ
| (HARANGSZÓ NYOMDÁJA)
| GYŐR.